

EXCEL-LENTISSIM SENYOR.

Avuy per segona vegada, després de llonchs seggles de culpable olvit, torna á obrir sas portas als Jochs Florals catalans aquest nobilíssim é històrich saló dels Cent Concellers; y avuy, baix la mateixa presidencia, baix lo mateix il·lustre protectorat del nostre bon Municipi, van á ferse oir novament per los àmbits de aquestos llochs respectables, los accents, grats sempre als nostres cors y á las nostras orelles, de la molt amada y molt antiga llengua Catalana.

Accents de alguns escarnits, olvidats de molts, y proscrits pera tots en ocasions oficials y solemnes, jo vos saludo desde lo mes íntim de l'ánima. Cors purs y tendres, á qui no ha contaminat encara lo desdenyós indiferentisme del seggle actual, y vosaltres, esperits rectes é il·lustrats, bons ciutadans, bons repúblichs, y homes en tot temps útils á la patria, á vosaltres se dirigeixen, ab vosaltres parlan aqueixas veus que diriam se aixecan vergonyosament de llur relegat sepulcre, si no estiguesen sempre presents, sempre vivas y animadas en lo sacrari dels vostres cors bondadosos. En ells tèsas arreles la llengua dels nostres comptes reys, dels nostres códichs, de las nostras crónicas, dels nostres pares y dels nostres amors. Jo, donchs, vos invito á desarrelarla. Baix de aquesta terra que trepitjem dormen lo somni dels bons los qui dels infiels la deslliuraren, y no hi ha un sol palm del nostre car territori que no haja estat regat mil vegadas ab la noble sanch dels nostres il·lustres progenitors. Jo vos invito á desarrelarla aquesta llengua, bastarda y tot com es ara, pera que 'm digau si tendriau cor de renegar de lo que tant per altre part vos enorgulleix. No, no, sobre lo sepulcre dels nostres guerrers y dels nostres poetas sols se pot parlar la llengua del país que se honra de contarlos entre sos millors timbres de gloria.

Un dia vingué en que los llauts dels nostres inspirats trobadors portaren llurs cants de guerra y de amor, com aura embalsamada de olorosos perfums, á las ciutats y á las vilas, als pobles y als llochs, y desde lo pagés de remensa al encastellat senyor feudal, se obriren á llur pas, y á lo encantament de llurs armonías, las portas de canyas y las dels mes brillants y aristocrátichs palaus. Era la fres-

ca matinada de la época de civilisació que renaixia. Aquells indòmits y rudos guerrers, que en lo cim de llurs escarpadas montanyas vivian, tancats entre las negras parets de llurs enmarletats castells, abatiren també llurs ferrats ponts, y deixaren penetrar fins á lo íntim de llurs cors endurits mes que llurs pesadas armaduras de guerra, la tendre veu dels sentiments que havian olvidat entre lo fragor de las batallas y lo vandalisme de sa soberanía incontrastable y pesada.

La poesia, la ingénua poesia dels nostres trobadors fèu sentir á aquells barons tan ignorants com despòtics, las emossions que suau y dolsament havian de desviar sa fornida ma de la espasa sempre desperta, y del punyal sempre llest á ferir al menor impuls de son arrebat senyor. Y ¿qué mes? ells mateixos tingueren á honra, olvidant poch á poch llurs ambicions y llurs discordias, lo empunyar la llaugera bandurria del provensal, y disputar als poetas la esclusiva de llurs concepcions inspiradas.

Las Corts de amor y los Jochs Florals vingueren á fer lo restant. En aquellas las afeccions mes puras foren compresas, discutidas y valoradas; en éstos la noble emulació, sublimant lo esperit, portávalo á la mes perfecta expressió de la bellesa y del sentiment: allí damas y caballers, rivalisant en cortesia y finura, fixavan las lleys que havian de regir per molts seggles en las costums tornadas per ells á la blanura dels sentiments delicats y de la civilisació cristiana, y aquí los caballers poetas venian á mostrar á las que posaren novas afeccions en llurs pits, y en llurs mans lo llaut pera cantarlas, que no en vá havia penetrat en llurs cors la flama regeneradora que sublimarlos devia; y lo retorn á novas ideas, á nou gust, á novas

sensacions, era celebrat ab cants á Dèu, á la patria, y á las damas catalanas.

Llavors brillaren los Figueras y los Fogassots, los Marchs y los Requesens, los Bergadans y los Jordis, los Giberts y los Rocaber-tis, y tants y tants altres, sens contar nostres may prou ponderats monarcas, que, los primers entre aquells, foren lo sol entorn del cual giravan los demás astres de la bona poesia catalana.

Mes ¡ay! no pregunteu que se feren las ardidias concepcions de eixos tan renombrats poetas. No pregunteu hont son, pus no los coneixeu, los cantors dels Berenguers y dels Jaumes, dels Jofres y del Peres. No nos demaneu lo poema de la reconquista, ni nos pregunteu per lo cantor de la expedició de catalans y aragonesos á Grecia. No cerqueu nostras odas á la presa de Mallorca, ni á la de Valencia, ni á la de Sicilia, ni á tants memorables fets de armas com ab llur sanch segellaren en tot temps nostres gloriosos passats. La mateixa historia per nosaltres podrá contestarvos.

Apenas sortida de la sensillesa de la infancia, nostra poesia no pogué menos de ressentirse del afany desmesurat de il·lustració y de cultura que á tots embargava en la época del renaixement de las lletres. Flor tot just esclatada, ja ambicionava lo brillo de una existencia superior á sas escasas forsas. Cuan sols á la imaginació y al sentiment devian atendre encara nostres poetas dels segles 14 y 15; cuan sols devia esser un pur esbargi del esperit ó del cor lo que animarlos deuria, la ma de la imitació, conuida per la inexperiencia, es la que pesá sobre llurs produccions, mentres que en alas sols de la llibre inspiració podian remontarse als espays, recorrer llur immensitat, y sens lo fre del idioma que á ells

locava fixar, acudir als tresors de la sensillesa, de la naturalitat, de las tradicions y del carácter caballesc de la época, fonts to-
tas ellas de sublimitat y de bellesa.

No vull culparvos, poetas de ma patria, ans alsaré molt alt vos-
tra bandera perque en vosaltres se inspirá tot un Petrarca, y per-
que las literaturas que tants molius de gloria han donat á la Italia,
á la Fransa y á la nostra bona Espanya, deuen á vosaltres son pri-
mer alé y sa existencia renombrada. La patria vos faltá á vosaltres
ans que tinguesseu temps de dotarla ab la rica literatura que ja en
sa adolescencia feya las delicias de todas las corts europeas. Sens
lo católich Fernando, també haurías tingut, ó Catalunya, los Her-
reras y los Cervantes de ton ara descuidat llenguatge.

Y los tindrás ¿ qui ho dupta? Estava reservat al present seggle,
seggle de moviment, de vida, de afany regenerador, lo apendrer de
estimar la bondat y la bellesa sia hont vulla que se troben. ¿Qué
volen dir sino tantas obras com en la nativa llengua se publican?
¿Qué vol dir aquest centenar de poesías que ja en lo segon any de
la restauració dels Jochs Florals se han presentat al concurs? ¿Qué
vol dir la protecció decidida ab que se digna V. E. honrar la reno-
vació y festeig dels antichs Consistoris del Gay saber? Y ¿qué vol
dir lo numerós y escullit concurs que aquí se reuneix ab vivas an-
sias de pagar á la patria aquest tribut mes de sa fidelitat y de son
carinyo? Vol dir que la llengua dels Ausias March y dels Fivallers,
no es morta ni pot morir mentres quede en aquest sol clásich de
llealtat y de noblesa, de honradesa y de patriotisme, un palm no
mes de terra que haja per nom Catalunya.

Com riu que en gorch immens enfonsa llurs ayguas cristallinas pe-

ra brollar tras llonga, ignorada y térbola corrent, ab nova vida, ab nou goig sas falagueras onas, axi mateix la poesia catalana, en lo gorch oscuríssim de son olvit y de sa impuresa desaparequé pera brollar després de tres seggles falaguera, á la llum de un nou jorn, que la aurora ha de esser de sa regeneració y de sa cultura. A lo primer senyal que se doná per los digníssims passats mantenedors, 38 vegadas se inspiraren los poetas catalans pera disputarse la honra de mereixer una de eixas flors que ab llarga ma tè V. E. la dignació de regalar al Consistori dels Jochs Florals; y feta pública apenas aquest any la convocatoria que als ingenis del nostre país tornava á invitar, Barcelona la primera, y després Tarragona, Lleyda, Girona, Solsona, Reus, Figueras, y moltes altres poblacions se han apressurat á respondrer á la veu de la materna llengua, ab un centenar de composicions poéticas, dedicadas, inseguint la divisa del Consistori, á la patria á qui aquells se deuen, á la fé en que han nascut, y al amor que los anima.

Nostre Excel·lentíssim é Il·lustríssim Sr. Bisbe, ab la passió per las cosas de sa patria, que tant lo distingeix, ha volgut també contribuir al lluiment y á la gloria de la llengua catalana, prenent part en est torneig literari, ab lo present de una hermosa ploma que, per molt que en valor material valgues, jamay podria igualar al que en importancia y prestigi li donan lo nom il·lustre de la persona que la ha oferta, y los termes digníssims ab que hagué la dignació de acompanyarla.

Mes, sens en res desmereixer los premis anteriorment expressats, faltava al menys lo que honrar devia lo millor cant de gloria consagrat á eixos braus fills de Catalunya que, després de regar ab

llur sanch generosa lo torrat sol del Africa, se assentan avuy vencedors entre nosaltres, cuberts los pits de honrosas feridas, y plens los cors del noble orgull que deuen sentir los que al tornar á sa patria, després de treballosa guerra, poden dirli com éstos : Patria, ja estás venjada.

Un home eminent, un catalá de cor, un ciudadá de Barcelona, un dels diputats á corts á qui mes deu nostra provincia, lo Excel·lentíssim Sr. D. Pascual Madoz, es lo qui se apresurá á oferir al mes afortunat cantor dels nostres heróichs Voluntaris, un premi tan digne del que lo regala, com digne es lo assumpto á que se ha volgut consagrarlo.

Animats del millor desitj, los actuals Mantenedors han considerat, en vista del gran número de composicions ab que llur convocatòria se ha trovat afavorida, que lo usar de un poch de rigor no havia de dódrer als mateixos amadors y cultivadors de las lletres catalanas, al pas que ferho axi era donar als premis oferts tota la estima que deuen tenir. No crehent, ab tot, haver traspasat los límits de esta exigencia que lo bon sentit los aconsellava, han adjudicat los premis que se mencionarán, en la forma següent :

Premi de la flor natural cineris, regalat per D. Joseph Martí y Ventura.

A la composició que porta per lema, *Arribar y módrer*, y per títol, *Amor es vida*; molt apreciable, tant per lo pensament com per sa bona execució.

Un dels accéssits á est premi lo ha merescut la poesia que tè

per lema, *Te vull contar mil amors* (Dr. Vicens Garcia), y per títol, *Albada*, per la sensillesa y dolsura de sa expressió.

Lo altre accéssit, que porta per lema *Patria, Fides, Amor*, y se titula, *Laments de un expósit*, valdria molt mes per lo sentiment que hi domina, sino la deslluissen un tant alguns descuits de versificació y de llenguatge.

Premi de la englantina de or, costejat per lo Excel·lentíssim Ajuntament.

Los mantenedors se han vist, ab molt sentiment de sa part, en la impossibilitat de adjudicar est premi á ninguna de las composicions presentadas pera concórrer á ell, per no haverlas considerat prou dignas. La dificultat que en aquest punt ofereixen las condicions del programa, cual es la de agermanar la relació histórica ab las galas de la poesia, lluny de haberse vensut en las produccions que se han presentat, ó las fa decaurer en un prosáich realisme, ó esquivant la part narrativa, las fa pendrer unas formas massa líricas pera no resultar en menyscap del assumpto que se tracta de referir.

Exemples de axó son los dos accéssits á est premi, que se han donat á las dos composicions següents:

La que porta per lema, *Mane. Thecel. Phares*, y per títol, *Las áligas de l' any vuyt. Una llágrima á Girona!* perjudicada com á relació histórica per son exessiu lirisme y á pesar de alguns defectes de estil, es apreciable per las dots de imaginació que revela.

La altre que tè per lema, *Al temps passat..... una llágrima. Al present..... un sospir. Al esdevenidor..... una*

ullada, (Bofarull), y per títol, *Las Barras de Sanch*, exemple del oposat escoll, salvo lo gastat del assumpto, y alguna falta contra la puresa de llenguatge, es també apreciable en son conjunt.

Premi de la viola de or y plata costejat per lo Excèl-lentíssim Ajuntament.

Se ha adjudicat á la poesia que tè per lema, *Ego sum lux mundi*, y per títol, *Jesucrist*, com á la millor composició de assumpto religiós, per sa versificació numerosa, per son sabor verdaderament religiós y per la elevació de las ideas que conté, sobre tot en la primera meytat.

Un dels accéssits á est premi es la poesia que porta per lema, *Senyor! Senyor! Ja sento lo vostre influx* (Doña Maria Josefa de Massanés.—*Lo postrer consol*), y tè per títol, *Anima consolada*. Es una poesia molt plena del sentiment y de la unció que deuen caracterisar esta classe de composicions.

Premi extraordinari de una ploma de plata daurada, costejat per lo Excèl-lentíssim é Il-lustríssim senyor Bisbe de Barcelona, pera donarse com á premi de accéssit, á la composició que obtingués lo segon lloch entre las de assumpto religiós.

Se ha adjudicat á la poesia que tè per lema, *Charitas patiens est, benigna est..... Charitas omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, etc.* I. *Ad Corint. cap. XIII*, y per títol, *La ger-*

mana de la Caritat, perque si bè algun tant faltada de fluidesa y armonía, ofereix un conjunt ben acabat, rich en elevats pensaments, y notable per lo brillo de las imatges.

Premi extraordinari de una englantina de or, costejat per lo Excel·lentíssim Sr. D. Pascual Madoz, y ofert á la millor Oda dedicada al triunfo dels Voluntaris catalans en la presa del campament de Tetuan, durant la memorable jornada del dia 4 de febrer últim.

No haventse presentat Oda alguna digna de premi, pero sí diferentes poesías que, sens tenir rigorosament aquell caràcter, reuneixen cualitats molt recomendables, los Mantenedors consideraren deber manifestarho axí al expressat Sr. D. Pascual Madoz, per medi de despatj telegráfic que fou contestat autorisantlos pera adjudicar lo premi á la composició més notable que sobre lo mateix assumpto se hagués presentat; y ab estas facultats han conferit dit premi á la poesia, *Los voluntaris catalans*, que té per lema, *Teneo te, Africa*, per esser de entre las millors, la que mes bellesas renneix; prescindint del cant final, titulat *Catalunya*, que fou presentat després de tancat lo concurs, y que ha deixat de tenirse en compte al ser judicada la composició.

Tal es, Excel·lentíssim Senyor, lo resultat del judici que de las poesías presentadas al certámen han format los actuals Mantenedors, ab vius desitjos de haver alcansat lo millor acert possible, pera honra y prosperitat de las lletras catalanas.